
Kyrkomötet Kyrkostyrelsens skrivelse 2011:1

Verksamhet och ekonomi för den nationella nivån åren 2012–2014

Kyrkostyrelsen överlämnar denna skrivelse till kyrkomötet.

Uppsala den 16 juni 2011

Anders Wejryd

Helén Ottosson Lovén

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

Enligt kyrkoordningen ska den nationella nivån varje år upprätta en budget för nästa budgetår. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret, samt en plan för ekonomin under en period av tre år.

År 2010 beslutade kyrkomötet att det, utöver de ekonomiska ramarna för respektive år under perioden, ska finnas rullande femåriga kostnadsramar för finansiering av Svenska kyrkan i utlandets och Svenska teologiska institutets fastigheter och lokaler.

Denna skrivelse innehåller kyrkostyrelsens förslag till verksamhetsinriktning, kostnadsram 2012, planeringsramar 2013 och 2014 samt förslag till kostnadsramar 2012–2016 för lokalförsörjning inom Svenska kyrkan i utlandet och Svenska teologiska institutet (STI) i Jerusalem. Därtill lämnas förslag om hur de 102 miljoner kronor, som enligt utfall i årsbokslut 2010 överstiger 125 procent av målkapitalet, ska hanteras.

Förslag till kostnadsram 2012 är 2 657 miljoner kronor, och förslag till planeringsramar 2013 och 2014 är 2 507 respektive 2 599 miljoner kronor. Föreslagna ramar 2012 och 2013 är högre än de ramar som kyrkomötet beslutade om 2010 till följd av ett utökat finansiellt stöd till församlingar 2012 avseende pensionskostnader och ökad planerad utbetalning av kyrkoantikvarisk ersättning 2013. Omfördelning mellan åren av budget för byggnadsprojektet på Olivberget och information kopplad till kyrkovalet är också bidragande orsaker. Frånräknat dessa effekter är kostnadsramen 15 miljoner respektive 11 miljoner kronor lägre än kyrkomötets beslut 2010 om ramar för 2012 och 2013. Förslag till kostnadsramar 2012–2016 för lokalförsörjning inom Svenska kyrkan i utlandet och STI är 105 respektive 3,5 miljoner kronor.

Innehåll

Skrivelsens huvudsakliga innehåll	1
Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut	3
1. Inledning	4
2. Verksamhet	7
3. Ekonomi.....	20
Bilaga 1. Det riktade församlingsbidraget 2011 och 2012	25
Bilaga 2. Lutherska världsförbundets bostadsprojekt på Olivberget i Jerusalem	26

Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut

KsSkr 2011:1

1. Kyrkomötet beslutar att fastställa inriktning för verksamheten på nationell nivå.
2. Kyrkomötet beslutar att fastställa kostnadsram för 2012 till 2 657 miljoner kronor.
3. Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2013 till 2 507 miljoner kronor.
4. Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2014 till 2 599 miljoner kronor.
5. Kyrkomötet beslutar att fastställa en ram på 105 miljoner kronor för kostnader för Svenska kyrkan i utlandets fastigheter och lokaler åren 2012–2016.
6. Kyrkomötet beslutar att fastställa en ram på 3,5 miljoner kronor för kostnader för Svenska teologiska institutets fastighet i Jerusalem för åren 2012–2016.
7. Kyrkomötet beslutar att av de 102 miljoner kronor, som enligt utfall i årsbokslut 2010 överstiger 125 procent av målkapitalet, ska 41 miljoner kronor användas för premiekapning av förmånsbestämd pension 2007 på församlingsnivå. Resterande del av överskottet balanseras i ny räkning.

1. Inledning

Enligt kyrkoordningen ska den nationella nivån varje år upprätta en budget för nästa budgetår. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret, samt en plan för ekonomin under en period av tre år.

År 2010 beslutade kyrkomötet att det, utöver de ekonomiska ramarna för respektive år under perioden, ska finnas rullande femåriga kostnadsramar för finansiering av Svenska kyrkan i utlandets och Svenska teologiska institutets fastigheter och lokaler. Det innebär att kyrkostyrelsen förutom förslag till ekonomiska ramar för respektive år under perioden också ska lämna förslag till omfattningen på de femåriga kostnadsramarna.

1.1 Uppdrag

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan. Kyrkan har sin grund i Jesus Kristus, sänd av Gud till hela världens frälsning och skapelsens återupprättelse. Jesu budskap om Guds rike och budskapet om honom, död och uppståndanden för alla människors skull, är centrum i allt vad kyrkan är och gör.

Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund. Den delar den reformatoriska grundsynen att kyrkan konstitueras av att evangelium rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas. På den evangelisk-lutherska bekännelsens grund har Svenska kyrkan utvecklats till en öppen och demokratisk folkkyrka som omfattar människor som på olika sätt tolkar livet i ljuset av Ordet. Vägen in i kyrkan är dopet som ett grundläggande uttryck för Guds nåd och gåva. Den kyrkliga vignings-tjänsten, i samverkan med kyrkans demokratiska organisation, har att ansvara för att verksamheten är i enlighet med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Väsentligt är också att ideellt engagerade medlemmar bär upp kyrkans arbete.

Svenska kyrkans uppdrag är att vara ett redskap för Guds rike genom att i varje tid och kontext erbjuda människor evangelium om Jesus Kristus i ord och handling. När bibelns vittnesbörd relateras till varje människas erfarenhet uppstår en levande relation genom den heliga Andens hjälp. Målet är, som kyrkoordningen anger, *att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.*

Som del av Svenska kyrkan delar den nationella nivån målet om Guds rikes förverkligande och skapelsens återupprättelse. Med utgångspunkt i kyrkoordningens beskrivning blir uppgiften att bidra till att Svenska kyrkan kan fullgöra sitt uppdrag – genom att ta ansvar för kyrkans gemensamma angelägenheter i fråga om inomkyrklig normgivning, överprövning av beslut, gemensam information, utbildning, samråd samt ekumeniska relationer, internationell diakoni och mission. Till uppgiften hör också att vara kyrkans röst utåt såväl i det svenska samhället som internationellt.

1.2 Omvärld

Att vara kyrka innebär alltid att förhålla sig till sin egen samtid och förbereda sig inför framtiden. Svenska kyrkan påverkas i all sin verksamhet – både indirekt och direkt – av de förändringar som världen hela tiden genomgår. Vissa är av naturliga skäl mer långsiktiga, medan andra är mer övergående. Denna text av kyrkans omvärld är inte tänkt att ge en total beskrivning av alla de omvärldsfaktorer som kommer att påverka kyrkan under de närmaste tre åren. Det skulle leda till en alltför omfattande beskrivning. Däremot ska den ses som en bakgrundstext som på ett övergripande plan indikerar några förändringsområden som kan tänkas få betydelse för hur kyrkan ska vara kyrka framöver.

Olika förändringsområden skapar nya möjligheter för Svenska kyrkan. Samhället har stort behov av det som kristendomen och andra religioner kan bidra med: kulturell kompetens, andligt djup och moralisk kraft. Vi har som tolkande gemenskap en beredskap att möta och agera i förändring. Omvärldens förändringar är också våra, både när den ger oss nya möjligheter och när den bjuder motstånd och ställer oss inför utmaningar.

Människors relation till Svenska kyrkan

Det finns i dag ett stort intresse och öppenhet för religion, trosfrågor och andlighet i Sverige. Detta framgår inte minst av ständigt nya boktitlar i ämnet och livsstilsmagasinens olika reportage. Samtidigt minskar kunskapen om kristen tro och deltagandet i kyrkligt liv. En del människor tar avstånd, andra håller distans eller är likgiltiga för kyrkans budskap. Berättelser och nyckelord är okända och allt färre har förmåga att relatera till dem och använda dem. Vi tappar ett stort antal medlemmar och sannolikt kommer vi fortsätta att göra det under flera år framåt i tiden. Detta har i hög grad sin orsak i att många människor saknar en närmare relation till Svenska kyrkan. För en folkkyrka är det en utmanande situation som i sin tur får konsekvenser som en mer ansträngd ekonomi, ett vikande engagemang och inte minst en vikande förståelse för vad Svenska kyrkan är och på vilket sätt den skulle kunna vara relevant i människors liv. Svenska kyrkan finns inte på samma sätt som tidigare i människors direkta blickfång. Viktigt att erinra om i detta sammanhang är att denna försvagade relation gäller inom många sektorer. Den gäller naturligtvis kyrkans relation till enskilda individer, men därmed också de arbetsplatser, myndigheter och de organisationer som individerna representerar. Detta får konsekvenser i kyrkans kontakter med media, företag, organisationer och inte minst beslutsfattare av olika slag.

Detta innebär att kyrkan i än högre grad måste tydliggöra sin roll och uppgift i olika sammanhang.

Isärdragning

Det pågår en regional omfördelning av unga och gamla medlemmar. Den geografiskt ojämna utvecklingen kommer sannolikt att ställa enskilda församlingar inför än större utmaningar under de närmaste åren. I stora delar av landet, utanför de större tillväxtregionerna, ligger utmaningen framför allt i en åldrande medlemskår med allt färre barn och ungdomar. I många storstadsförsamlingar medför den pågående segregationsprocessen att vissa församlingar växer befolkningsmässigt men minskar snabbt i antal medlemmar. Följden blir minskade intäkter i form av kyrkoavgifter. Regionala och lokala variationer av detta slag, liksom en i många avseenden polariserad framtida utveckling, är en utmaning som Svenska kyrkan har att hantera under de kommande åren. Ett rimligt scenario är således att förutsättningarna att vara kyrka i olika delar av landet kommer att variera i högre grad än vad som redan är fallet.

Den digitala revolutionen

Tack vare – eller på grund av – den digitala utvecklingen förändras människors levnadsvanor och livsmönster på ett märkbart sätt. Snabba informationsflöden gör det möjligt för oss att hela tiden ompröva våra tankar, beslut och idéer i ljuset av ny kunskap och information. Med snabbare och billigare kommunikationer och med utvecklingen av sociala medier frikopplas även våra sociala relationer i allt större utsträckning från det lokala sammanhanget. Vi får därmed en för-

KsSkr 2011:1 ändrad relation till geografiska avstånd. De vardagliga relationerna är inte alltid eller ens i första hand knutna till grannar, lokala institutioner och andra sammanhang där man bor.

Välfärdens organisering

Det sker politiska och ideologiska förändringar i samhället när det gäller synen på hur samhällets välfärd ska organiseras. Från att stat och kommuner i Sverige tidigare haft monopol på välfärdstjänster välkomnar man idag både privata och ideella aktörer inom välfärdsområdet. Det finns en bredare syn där man värdesätter mångfald och fria val av välfärdstjänster inom vård, omsorg och skola. Kyrkan är redan en viktig aktör i dessa sammanhang men dess roll skulle kunna bli än mer tydlig.

En ny konkurrenssituation

Svenska kyrkan genomgår en rollförskjutning från att ha varit den självklara aktören (med monopolställning) inom många områden till att bli en aktör bland flera. Naturligtvis rör det sig om en förskjutning som pågått länge, men i dag är Svenska kyrkan som organisation mer konkurren utsatt från andra aktörer än vad den varit tidigare. Detta tar sig bl.a. uttryck i att insamlingsmarknaden har expanderat men att Svenska kyrkans andelar av densamma sjunker. Det finns också allt fler aktörer som erbjuder ceremonier vid högtider och livets olika skeden. Man kan skönja ett intresse (kanske till och med ökande) för religion och andlighet i det offentliga rummet men Svenska kyrkan uppfattas inte nödvändigtvis som den viktigaste aktören i det sammanhanget, även om våra traditionella frågor står i fokus.

Sammanfattningsvis kan sägas att Svenska kyrkan behöver förbereda sig på att med mindre resurser och nya tekniska lösningar bygga starkare relationer. För att uppnå detta krävs både mod till förändring och en förmåga att se nya lösningar och möjligheter. Vi behöver fördjupa våra insikter om kyrkans skatter: evangelium, sakrament och församlingens gemenskap.

Kyrkostyrelsen leder och samordnar förvaltningen av den nationella nivåns uppgifter och företräder Svenska kyrkan. För samordning, planering och utveckling av vissa av den nationella nivåns uppgifter finns Nämnden för internationell mission och diakoni, Nämnden för utbildning, forskning och kultur samt Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet.

Av kyrkoordningen och instruktionerna för kyrkostyrelsen och nämnderna framgår den nationella nivåns uppgifter.

I det följande redovisas föreslagen inriktning på verksamheten för de huvudsakliga uppgifterna och beräknade kostnader, som del av förslagen till ekonomiska ramar för perioden 2012-2014. Därtill redovisas vilka kostnader som kyrkostyrelsen reducerat 2011 för att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramar som kyrkomötet beslutade om 2009.

2.1 Stöd till stift och församlingar

Uppgiften är att stödja stiftens arbete för utveckling av församlingslivet.

Förmågan att stödja stift och församlingar ska utvecklas. Kyrkostyrelsen har inlett samtal med representanter från samtliga stiftsstyrelser som bl.a. syftar till att det, utifrån stiftens och församlingarnas behov, ska bli tydligare vilket stöd nationell nivå förväntas erbjuda. Det är för tidigt att tala om när, hur och i vilken omfattning arbetet får konsekvenser för den framtida inriktningen på verksamheten.

Den föreslagna inriktningen är därför även fortsättningsvis att genomföra verksamhet som blir mer effektiv än om den genomförs av enskilda stift. Detta innebär stöd kopplat till församlingens grundläggande uppgift (att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission), administration, ekonomi, juridik och kommunikation. Det handlar till exempel om insatser för att Svenska kyrkan i högre grad ska uppfattas som relevant för unga i vår tid, öka människors samhörighet med Svenska kyrkan, skapa förutsättningar för en effektivare administration och verksamhet samt underlätta för beslutsfattare i stift och församlingar att få tillgång till faktaunderlag om verksamhet, ekonomi och omvärld. Stödet till församlingar ges antingen direkt eller via stiftet, därtill lämnas stöd till stiftet utan en direkt koppling vidare till församlingsnivån.

För att kristen tro ska bli känd, förstådd och viktig i människors liv i vår tid behövs fokuserat och gemensamt arbete kring undervisning och mission i hela kyrkan. Sedan tidigare arbetar kyrkostyrelsen med flera kyrkomötesuppdrag direkt relaterade till detta, till exempel Öka kunskapen om kristen tro (Km Skr 2010:10), Kristen tro i en ny situation (KmSkr 2009:17) Kyrkans undervisning (KmSkr 2008:21), Kommunikation kring dopet och medlemskapet (KsSkr 2009:14).

Det är kyrkostyrelsen bestämda uppfattning att Svenska kyrkan måste göra strategiska satsningar för framtiden. Kyrkostyrelsen avser att inför 2012 års kyrkomöte ta fram förslag till konkret strategi för Svenska kyrkans undervisning i alla åldrar vilken exempelvis kan inkludera metodutveckling, praxisnära forskning och riktade satsningar. Strategin ska vara förankrad i vår kyrkas identitet och relatera till de kunskaper vi har om medlemmarnas relation till sin kyrka. Strategin kommer även att omfatta medel för insatser i stift och församling. Kostnaderna för att genomföra strategierna efter 2012 tillkommer utöver föreslagen kostnadsram och är tänkt att finansieras genom omprioriteringar i verksamheten med eget kapital.

Kostnaderna för verksamheten 2012 beräknas till 329 miljoner kronor och finansieras i huvudsak genom nationell finansiering. I detta ingår ett finansiellt stöd till församlingarna genom att 41 miljoner kronor används för premiekapning av

KsSkr 2011:1 förmånsbestämd pension 2007 på församlingsnivå. Denna kostnad är en följd av det avtal som Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation tecknat 2006 med arbetstagarorganisationerna och som annars hårt hade belastat enskilda församlingar.

Tabell 1. Kostnader för stöd till stift och församlingar 2011–2014.

Enhet: miljoner kr	Detaljbudget	Del av ram		
	2011	2012	2013	2014
Kostnader	-292	-329	-88	-90
Andel av totala kostnader	11,3%	12,4%	3,5%	3,6%

2009 års kyrkomöte beslutade att utbetala 100 miljoner kronor till församlingar/samfälligheter under 2011 för strategiska insatser och ytterligare 100 miljoner kronor under 2012. Utbetalning sker till församlingar med egen ekonomi respektive till samfälligheter, i förhållande till antal tillhöriga vid början av året före utbetalningsåret.

Kyrkomötet beslutade också att 100 miljoner kronor ska destinerar till församlingar både 2011 och 2012 för åtgärder som leder till ökad samverkan, i syfte att uppnå bestående förändringar och verksamhetseffektivisering. Beloppen avsätts till stiftet, proportionellt utifrån antalet kyrkotillhöriga.

Vid förra årets kyrkomöte gav budgetutskottet uttryck för sin önskan att kyrkostyrelsen inför årets utskottsarbete skulle återkomma med en redovisning av vilka ändamål som det riktade församlingsbidraget (de destinerade medlen för åtgärder som leder till ökad samverkan) beviljats för. Den efterfrågade redovisningen görs i bilaga 1.

I anslutning till budgetutskottets förslag till beslut om de till församlingarna destinerade medlen 2011 och 2012 angav utskottet att respektive stift skulle ansvara för att åt församlingarna senast ett år efter utgången av verksamhetsåret rekquirera medel från den nationella nivån. Mot bakgrund av att stiftet bedömt det som angeläget avser kyrkostyrelsen att förlänga tiden för rekvisition av medel till två år efter utgången av verksamhetsåret.

För att anpassa verksamheten 2011 har kostnaderna reducerats för musik och språkliga minoriteter. Kostnaderna planeras minska med 4 miljoner kronor mellan 2011 och 2012 som en konsekvens av gjorda besparingar bl.a. på personal samt att vissa personalkostnader redovisas under kulturområdet.

Svenska teologiska institutet i Jerusalem

Institutet är organisatoriskt en del av den nationella nivån och en plats där Svenska kyrkan ska utvecklas och fördjupas i frågan om kristnas möte med människor av annan tro, särskilt i mötet med judendomen.

Kostnaderna för 2012 beräknas till 3 miljoner kronor. Detta finansieras genom nationell finansiering och erhållna bidrag.

För finansiering av kostnader för institutets fastigheter och lokaler åren 2012–2016 föreslås en ram på 3,5 miljoner kronor.

2.2 Arbete bland svenskar i andra länder

Uppgiften är att ansvara för Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder vilket innebär att verka för att det finns kyrklig verksamhet för svenskar som vistas utomlands och besluta om verksamhetens omfattning. I detta ligger att hålla kontakt med annan kyrklig verksamhet bland svenskar i andra länder och samverka med nordiska och internationella organ samt främja ekumeniskt samarbete. Rekrytering och utbildning av medarbetare och utlandsplacerad personal ingår också i uppgiften. Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet har ett särskilt ansvar för denna uppgift.

Den föreslagna inriktningen är fortsatt att genomföra verksamhetsöversyner, utvärderingar, analyser, stöd till kyrkoråd och församlingar, fastighetsförvaltning, insamling och engagemang. Det handlar till exempel om insatser för att anpassa verksamhetens omfattning utifrån nationell och lokal försörjningsförmåga, åstadkomma en ändamålsenlig och effektiv lokalförsörjning och fastighetsförvaltning, samt öka insamlingen av medel i Sverige och utomlands.

I skrivelsen 2011:5, Svenska kyrkan i utlandet – struktur och delaktighet, föreslår kyrkostyrelsen ett antal ändringar i kyrkordningen som rör arbetet bland svenskar i utlandet.

Kostnaderna för verksamheten 2012 (exklusive fastighetsbudget) beräknas till 87 miljoner kronor som finansieras genom nationell finansiering 72 miljoner, kollekt och gåvor 11 miljoner och övriga intäkter 4 miljoner.

Tabell 2. Kostnader för arbetet bland svenskar i andra länder 2011–2014 (exklusive fastighetsbudget).

<i>Enhet: miljoner kr</i>	Detaljbudget	Del av ram			
	2011	2012	2013	2014	
Kostnader	-95	-87	-88	-93	
Andel av totala kostnader	3,7%	3,3%	3,5%	3,5%	

För att anpassa verksamheten 2011 har kostnaderna reducerats för verksamheten i huvudsak i Europa. Det omfattar även kostnader för information, ombud, resor och utbildning. Mellan 2011 och 2012 planeras kostnaderna för verksamheten minska med 8 miljoner kronor. 7 miljoner av dessa beror på en minskning av verksamhetens omfattning i utlandsförsamlingarna. Övrig reducering är kostnader för information, ombud, utbildning och resor.

För finansiering av kostnader för Svenska kyrkan i utlandets fastigheter och lokaler åren 2012–2016 föreslås en ram på 105 miljoner kronor.

2.3 Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund

Uppgiften är att svara för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund.

Förutom löpande arbete med att främja relationer till andra kyrkor och ekumeniska organisationer, dialog och utveckling av såväl ingångna överenskommelser som nya kyrkorelationer nationellt och internationellt, är förslaget till inriktning att den ekumeniska kompetensen i Svenska kyrkan ska höjas samtidigt som ekumeniska prioriteringar och vägval ska arbetas fram och fastställas. Kyrkostyrelsen har beslutat att till 2012 års kyrkomöte föreslå att kyrkoordningen kompletteras med ett särskilt kapitel om ekumenik. Delar av det ekumeniska arbe-

tet bedrivs inom ramen för den internationella verksamhetens programstruktur (se avsnitt om internationell mission och diakoni).

Kostnaderna för verksamheten 2012 beräknas till 37 miljoner kronor och finansieras genom nationell finansiering med 35 miljoner, kollekter och gåvor 1 miljon och 1 miljon kronor i form av övriga intäkter.

Tabell 3. Kostnader för officiella relationer till andra kyrkor och samfund 2011–2014.

<i>Enhet: miljoner kr</i>	Detaljbudget	Del av ram		
	2011	2012	2013	2014
Kostnader	-34	-37	-37	-37
Andel av totala kostnader	1,3%	1,4%	1,5%	1,4%

För att anpassa verksamheten 2011 har justeringar gjorts i nivåerna på anslag till samarbetsorganisationer i Sverige och utomlands. Kostnaderna för verksamheten planeras öka med 3 miljoner kronor mellan 2011 och 2012 bl.a. till följd av kostnader för en ekumeniktjänst (i syfte att åstadkomma ett bättre samspel mellan multilateral ekumenik och bilaterala relationer) samt personellt stöd till Kyrkornas världsråds FN-kontor.

2.4 Internationell mission och diakoni

Uppgiften är att samordna Svenska kyrkans och dess församlingars ansvar för internationell mission och diakoni vilket innebär att samordna, planera och utveckla Svenska kyrkans och dess församlingars arbete, engagemang och finansiering för internationell mission och diakoni. Verksamheten ska formas utifrån en nära, målmedveten och strategisk samverkan med församlingarna inom Svenska kyrkan och med andra kyrkor och internationella organ. I uppgiften ligger att verka för internationellt och ekumeniskt samordnad planering av nya missions- och diakonala insatser. Nämnden för internationell mission och diakoni har ett särskilt ansvar för denna uppgift.

Verksamheten är organiserad i program med tematisk inriktning.

Program "Kristen gemenskap, tro och liv" har som mål att Svenska kyrkan och hennes partner samarbetar för teologisk reflektion, kristen enhet och interreligiös förståelse och för att ömsesidigt dela tro och liv. Exempel på insatser är samarbete med kyrkor och ekumeniska organ, stöd till teologisk utbildning och ledarutveckling samt främjandet av religionsmöten och dialog.

Program "Hållbar utveckling" har som mål att Svenska kyrkan och hennes partner är aktiva i det civila samhället för uthållig hushållning av naturresurser och för människors rätt till goda livsbetingelser. Exempel på insatser är katastrofberedskap och riskhantering i det humanitära arbetet, stöd till uthålliga försörjningsmöjligheter och social utveckling bland utsatta människor, hushållning av naturresurser samt opinionsarbete för en hållbar ekonomisk utveckling.

Program "Demokrati, fred och säkerhet" har som mål att Svenska kyrkan och hennes partner är aktiva aktörer i det civila samhället för rättvisa, säkra, fredliga och demokratiska samhällen, och bidrar till att människor har förmåga att kräva och försvara sina rättigheter och sin värdighet. Exempel på insatser är konfliktförebyggande, freds- och försoningsarbete, utveckla arbetet kring mänskliga rättigheter, att verka för att hivpandemin inte sprids och att stigmatiseringen hävs.

Program "Kvalitet och lärande" har som mål att Svenska kyrkan och hennes partner är trovärdiga, kompetenta och lärande organisationer och bidrar aktivt till samordning, harmonisering och samarbete i ekumeniska fora och i det civila sam-

hället. Exempel på insatser är stöd till kompetensutveckling av partner, ett aktivt engagemang i utvecklingen av Action of Churches Together (ACT Alliance), relevant utbildning och träning av utsänd personal samt kvalitetscertifiering av den internationella verksamheten enligt Humanitarian Accountability Partnership (HAP).

Program "Kvalitet och lärande" har också som mål att Svenska kyrkans internationella arbete är integrerat i alla nivåer inom Svenska kyrkan och ses av allmänheten som en trovärdig aktör. Exempel på insatser är att hos medlemmar, stift och församlingar utveckla förtroende och vilja till engagemang för insamling och opinionsbildning, utveckla formerna för lärande, reflektion och uttryck för internationell mission och diakoni, planera och genomföra insamling, ansökningar om finansiellt stöd från EU och FN samt att bjuda in förtroendevalda, anställda och frivilliga att bli väl informerade och delaktiga i ansvaret för den internationella verksamheten.

Förslag till inriktning är fortsatt att utifrån de av nämnden beslutade målen planera, genomföra och följa upp verksamheten i programstrukturen. Kyrkostyrelsen avser att under perioden utreda och fastställa vilka principer som bör vara styrande för i vilken omfattning nationell finansiering anslås till denna verksamhet.

Kostnaderna för verksamheten 2012 beräknas till 380 miljoner kronor som finansieras genom nationell finansiering 73 miljoner kronor, kollekter och gåvor 166 miljoner, erhållna bidrag 127 miljoner, övriga intäkter motsvarande 1 miljon kronor och genom användning av destinerade medel med 13 miljoner kronor. Av 73 miljoner kronor i nationell finansiering utgör 10 miljoner kronor kostnad för bostadsbyggnadsprojektet på Olivberget.

Den nationella finansieringen 2012, exklusive bostadsbyggnadsprojektet på Olivberget, är 63 miljoner kronor att jämföra med tidigare års utfall om 47 miljoner kronor (2010) och 30 miljoner kronor (2009).

Tabell 4. Kostnader för internationell mission och diakoni 2011–2014.

Enhet: miljoner kr	Detaljbudget	Del av ram		
	2011	2012	2013	2014
Kostnader	-408	-380	-375	-375
Andel av totala kostnader	15,8%	14,3%	14,8%	14,3%

För att anpassa verksamheten 2011 har kostnaderna reducerats för anslag till partner samt personal och verksamhet i Sverige. Kostnaderna planeras minska med 28 miljoner kronor från 2011 till 2012, varav 10 miljoner kronor i omdisponerad kostnad för bostadsbyggnadsprojekt på Olivberget, enligt tidigare kyrkomötesbeslut, och resterande i form av minskade anslag till partner och besparingar på bl.a. information.

För ytterligare information om bostadsbyggnadsprojektet på Olivberget, se bilaga 2.

2.5 De kyrkliga grundutbildningarna

Uppgiften är att ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna och bestämma utbildningsplaner för dessa samt se till att de kyrkliga grundutbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning. Detta innebär att svara för Svenska kyrkans samlade utbildningsplanering och se till att ändamålsenlig utbildning kommer till stånd samt att stödja rekrytering till kyrklig tjänst och utbildning. Nämnden för utbildning, forskning och kultur har ett särskilt ansvar för denna uppgift.

Förutom det löpande arbetet med att förvalta och genomföra de kyrkliga grundutbildningarna, administration och utbetalning av utbildningsstipendier samt stöd för rekrytering till kyrklig tjänst och utbildning, är förslaget till inriktning att beslut om en ny utbildningsorganisation ska fattas 2012 för att åren därefter ställa om organisationen i enlighet med beslutet. Kvalitén ska säkras och kostnaderna sänkas för de kyrkliga grundutbildningarna, till exempel genom att åstadkomma en mer ändamålsenlig dimensionering av utbildningsplatser och utbildningsinstitutioner.

Kostnaderna för verksamheten 2012 beräknas till 53 miljoner kronor vilket fullt ut finansieras genom nationell finansiering. I detta ingår oförändrat anslag till Johannelunds teologiska högskola.

Tabell 5. Kostnader för de kyrkliga grundutbildningarna 2011–2014.

Enhet: miljoner kr	Detaljbudget	Del av ram		
	2011	2012	2013	2014
Kostnader	-56	-53	-49	-49
Andel av totala kostnader	2,2 %	2,0 %	1,9 %	1,9 %

För att anpassa verksamheten 2011 har kostnaderna reducerats för utbildningarna till församlingspedagog, kyrkomusiker och präst samt den kompletterande kyrkoherdeutbildningen. Kostnaderna planeras minska med 3 miljoner kronor från 2011 till 2012 bl.a. till följd av en anpassning av anslagen till kyrkomusikerutbildningen. En viss osäkerhet finns i de beräknade kostnaderna för år 2013 och 2014 i och med att konsekvenserna av kommande beslut om ny utbildningsorganisation nu inte är kända.

2.6 Det kyrkliga utjämningsystemet

Det kyrkliga utjämningsystemet syftar till att utjämna strukturella och ekonomiska olikheter mellan enheter i Svenska kyrkan för att skapa förutsättningar för verksamhet över hela landet. Systemet omfattar inkomstutjämning, utjämning av kostnader för kyrkunderhåll och utjämning av kostnader med anledning av andelen kyrkotillhöriga (generell utjämning) samt extra utjämningsbidrag och stiftsbidrag (individuella bidrag).

Den nationella nivåns uppgift att svara för det kyrkliga utjämningsystemet innebär att administrera och fastställa nivåerna i systemet.

Det är nödvändigt med en utredning av det generella utjämningsystemet och en översyn av stiftsbidragen. Därför kommer kyrkostyrelsen att under perioden ta initiativ till en sådan utredning och översyn.

Allmän utjämningsavgift

Kyrkoavgiftsunderlaget följer inkomstutvecklingen i samhället enligt Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) prognos för skatteunderlagets utveckling. En nedjustering görs med 2 procentenheter för hänsyn till minskande medlemstal och demografiska förändringar.

Den konjunkturedgång som inleddes under 2008 har bl.a. medfört minskad sysselsättning. Som en konsekvens har avgiftsunderlaget sjunkit och därmed intäkten från allmän utjämningsavgift under planeringsperioden. I förhållande till nuvarande rambudget är effekten dock positiv, då konjunkturedgången blivit lägre än den bedömning som gjordes för ett år sedan.

Generell utjämning

KsSkr 2011:1

Den generella utjämningen följer av kyrkoordningens bestämmelser kring inkomstutjämning, utjämning av kostnader för kyrkounderhåll och utjämning av kostnader med anledning av andelen kyrkotillhöriga. Genom att avgifter och bidrag följer varandra påverkar den generella utjämningen inte den nationella nivåns resultat. Den generella utjämningen beräknas omsätta 722, 737 samt 753 miljoner kronor under planeringsperioden, vilket motsvarar innevarande rambudget.

Individuella bidrag

Individuella bidrag består av extra utjämningsbidrag och stiftsbidrag. Den nationella nivåns kostnad för stiftsbidrag utgörs av nettot mellan det totala stiftsbidraget och den utdelning som stiftens kan tillgodogöra sig från förvaltningen av prästlönetillgångar (särskild utjämningsavgift). Kostnaden på nationell nivå varierar alltså i första hand som ett resultat av stiftens förvaltning av prästlönetillgångar.

Tabell 6. Individuella bidrag brutto och netto 2010–2014.

Enhet: miljoner kr	Utfall 2010	Detalj- budget 2011	Del av ram		
			2012	2013	2014
Stiftsbidrag, brutto	-448	-450	-453	-454	-454
Avgår särskild utjämningsavgift	235	172	179	184	184
Stiftsbidrag, netto	-213	-278	-274	-270	-270
Extra utjämningsbidrag	0	0	0	0	0
S:a individuella bidrag	-213	-278	-274	-270	-270

Prästlönetillgångarnas avkastning förväntas öka samtidigt som skattefriheten upphört. Beskattningen leder till att avkastningens andel av det totala stiftsbidraget minskar och att den nationella nivåns kostnad ökar motsvarande. Det är kyrkostyrelsens avsikt att så långt möjligt kompensera stiftens för denna effekt. Beloppets storlek är ännu osäkert.

I förslaget till ramar under planeringsperioden ligger att nivån på stiftsbidraget brutto beräknas till 453, 454 samt 454 miljoner kronor (274, 270 samt 270 miljoner kronor netto), dock med de förändringar som följer av en förutsedd indexuppräkning för en viss del av bidraget och av befolkningsförändringen. Detta är i överensstämmelse med innevarande rambudget.

Kostnader i utjämningsystemet

Tabellen visar summan av utjämningsbidrag och stiftsbidrag (kostnader för nationell nivå). Utjämningsbidragen motsvaras av utjämningsavgifter (intäkter för nationell nivå). Nettoeffekten av dessa är i det närmaste noll.

Tabell 7. Beräknade kostnader i utjämningsystemet 2011–2014.

Enhet: miljoner kr	Detaljbudget 2011	Del av ram		
		2012	2013	2014
Kostnader	-1 000	-996	-1 007	-1 023
Andel av totala kostnader	38,8%	37,5%	39,8%	39,0%

För att anpassa verksamheten 2011 och framåt budgeteras inte några kostnader för det extra utjämningsbidraget, vilket motsvarar en reduktion med tio miljoner kronor per år. Kostnaderna avseende utjämningsbidrag stiger under 2013 och

KsSkr 2011:1 2014 främst till följd av ökat kyrkounderhållsbidrag. Stiftsbidraget ligger stabilt under tidsperioden, vilket framgår av tabell 6, och är i nivå med nuvarande ram.

2.7 Svenska kyrkans gemensamma datasystem

Uppgiften är att ha hand om övergripande frågor när det gäller Svenska kyrkans gemensamma datasystem. Det innebär drift, förvaltning och utveckling i huvudsak för kyrknätet, kyrkobokföringssystemet, H-bok (historiskt system med ministerialböcker), organisationsregistret, val- och mandatsystemet, kollekt- och betalsystemet (inkl. avgifts- och utjämningsystem, clearing och kyrkobyggnadsregister), e-postsystemet, utbildningsportalen, svenskakyrkan.se, intranätet, statistikdatabasen och projekthanteringssystemet (kyrkoantikvarisk ersättning/riktat församlingsbidrag).

Förslaget till inriktning är att fortsatt genomföra drift, förvaltning, utbildning, support och utveckling på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Stiftens efterfrågan på hög utbyggnadstakt av gemensamma systemlösningar för hela Svenska kyrkan ställer krav på att den nationella nivån kan möta församlingarnas och stiftens behov. Det handlar bl.a. om ett samordnat beställaransvar, en stabil leveransorganisation som kan arbeta på ett systematiskt och kvalitetssäkrat sätt där effektivitet, säkerhet och hållbarhet står i centrum.

Kostnaderna för verksamheten 2012 beräknas till 103 miljoner kronor och finansieras genom nationell finansiering med 84 miljoner kronor och fakturering till församlingar, samfälligheter och stift motsvarande 19 miljoner kronor.

Tabell 8. Kostnader för gemensamma datasystem 2011–2014.

Enhet: miljoner kr	Detaljbudget	Del av ram		
	2011	2012	2013	2014
Kostnader	-99	-103	-109	-117
Andel av totala kostnader	3,8%	3,9%	4,2%	4,3%

Kostnaderna planeras öka med 4 miljoner kronor från 2011 till 2012 bl.a. till följd av utveckling av statistiksystem och integrationsapplikationer samt förstärkning av beställaransvar och leveransorganisation till stiftet.

2.8 Forskning

Uppgiften är att främja forskning av betydelse för Svenska kyrkan vilket innebär att främja vetenskaplig forskning inom det teologiska forskningsområdet och andra för kyrkans liv och verksamhet väsentliga områden. Nämnden för utbildning, forskning och kultur har ett särskilt ansvar för denna uppgift.

Förutom det löpande arbetet med att bedriva egen forskning, handleda och finansiellt stödja doktorander samt föra ut och kommunicera forskningens resultat är förslaget till inriktning en översyn av alternativa finansieringsmöjligheter, eventuell omvandling av doktorandtjänster till tidsbegränsade anställningar samt framtagandet av en strategi för att på ett bättre sätt föra ut och kommunicera forskningens resultat.

Kostnaderna för verksamheten 2012 beräknas till 11 miljoner kronor vilket fullt ut finansieras genom nationell finansiering.

Tabell 9. Kostnader för forskning 2011–2014.

KsSkr 2011:1

Enhet: miljoner kr	Detaljbudget	Del av ram		
	2011	2012	2013	2014
Kostnader	-11	-11	-10	-10
Andel av totala kostnader	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%

För att anpassa verksamheten från 2011 och framåt reduceras kostnaderna för lämnade anslag.

2.9 Kultur

Uppgiften är att verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen kring religion och livstolkning. Nämnden för utbildning, forskning och kultur har ett särskilt ansvar för denna uppgift.

Föreslagen inriktning innebär i huvudsak att stärka den kulturdialogiska kompetensen i en majoritet av stiftens, förtydliga Svenska kyrkans röst i kulturdebatten och att möjliggöra ökad religionskompetens i kulturlivet. Ett särskilt fokus på barns och ungas behov ska finnas. Samverkan med stiftens kulturansvariga och STI i Jerusalem ska utvecklas, ett flerårigt samarbete med Sigtuna-stiftelsen ska utvärderas och möjligheterna för fortsatt samarbete, nya arenor och samverkanspartner kring barn- och ungdomskultur ska undersökas.

Kostnaderna för verksamheten 2012 beräknas till 8 miljoner kronor vilket fullt ut finansieras genom nationell finansiering.

Tabell 10. Kostnader för ett rikt och mångfaldigt kulturliv 2011–2014.

Enhet: miljoner kr	Detaljbudget	Del av ram		
	2011	2012	2013	2014
Kostnader	-6	-8	-8	-8
Andel av totala kostnader	0,2%	0,3%	0,3%	0,3%

Inom detta område genomfördes inga kostnadsreduceringar 2011. Kostnadsökningen beror på att personalkostnader tidigare redovisades inom området stöd till stift och församlingar, där nu motsvarande kostnadsminskning finns.

2.10 De kyrkliga kulturminnena

Svenska kyrkan erhåller årligen ett bidrag om 460 miljoner kronor från staten för vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena. Nuvarande avtal löper till och med år 2014. Förhandlingar med staten om tiden därefter ska genomföras 2014 inom ramen för den så kallade kontrollstationen.

Årligen beslutar kyrkostyrelsen om fördelning av den statliga kyrkoantikvariska ersättningen (KAE), säkerställer utbetalningar, redovisar föregående års utfall till regeringen och vidtar de beredskapsförberedelser som under höjd beredskap behövs för vård och underhåll.

Förutom genomförande av de årligen återkommande uppgifterna och förberedelserna inför kontrollstation 2014 är förslaget att verksamheten inriktas på att höja kvalitet och effektivitet i stiftens handläggning av den kyrkoantikvariska ersättningen, samt att utveckla redskap för bättre uppföljning och utvärdering av ersättningen och dess effekter samt öka omfattningen av utbetald ersättning i relation till tidigare år. Kyrkostyrelsen kommer under perioden fokusera på att denna behövliga utveckling realiseras och kommer därtill att se över om det är

KsSkr 2011:1 möjligt att sänka kravet på omfattningen av egeninsatser i relation till den antikvariska merkostnad som ersättningen från staten ska bekosta.

Tabell 11. Utbetalad kyrkoantivarisk ersättning och beräknade balanserade medel 2011–2014.

<i>Enhet: miljoner kr</i>	Detaljbudget	Del av ram			
	2011	2012	2013	2014	
Kostnader	460	460	500	600	
Andel av totala kostnader	17,4%	17,3%	19,9%	23,0%	
Balanserade medel	500	500	460	320	

Vid utgången av år 2011 beräknas de balanserade medlen uppgå till 500 miljoner kronor. Under perioden ska omfattningen av utbetalad ersättning i relation till tidigare år öka, vilket innebär 460 miljoner 2012, 500 miljoner 2013 och 600 miljoner 2014.

2.11 Förvaltning av det nationella kapitalet

Uppgiften är att förvalta det nationella kapitalet på ett sådant sätt att detta bevaras till sin reella (värdesäkrade) nivå mätt över rullande tioårsperioder. Kapitalet ska förvaltas effektivt, på ett etiskt försvarbart sätt, risker spridas och bästa möjliga uthålliga totalavkastning ska uppnås.

Finansförvaltningen utgår från den av kyrkostyrelsen i april 2010 fastställda finanspolicyn. Inom ramen för förvaltningen fortsätter arbetet med att påverka finansiella institut och förvaltningen i resten av Svenska kyrkan i fråga om etik och förhållningsätt. Budgeterat resultat baseras på en nominell avkastning om 5 procent. Svängningarna på värdepappersmarknaden är stora och faktiskt resultat för ett enskilt år kan avvika kraftigt från budgeten.

Kyrkomötet fastställde 2008 att målet för den nationella nivåns kapital ska vara 4 miljarder kronor i 2008 års penningvärde, men att det kan över- eller underskrida målet upp till 25 procent. Vid ett överskridande med mer än 25 procent ska kyrkostyrelsen lämna förslag till kyrkomötet om hantering av överskjutande belopp.

Kostnaderna för verksamheten 2012 beräknas till 21 miljoner kronor vilket finansieras genom avkastningen på det nationella kapitalet.

Tabell 12. Kostnader för förvaltning av det nationella kapitalet 2011–2014.

<i>Enhet: miljoner kr</i>	Detaljbudget	Del av ram			
	2011	2012	2013	2014	
Kostnader	-21	-21	-21	-21	
Andel av totala kostnader	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	

2.12 De direkta valen

Uppgiften är att ha det övergripande ansvaret för de direkta valen. Detta gäller samtliga direkta val i hela landet, till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församlingar, till samfällda kyrkofullmäktige i samfälligheter, till stiftsfullmäktige i stift och till kyrkomötet på den nationella nivån.

Förslaget till inriktning är att de direkta valen ska genomföras på ett korrekt (i enlighet med kyrkoordningens bestämmelser) och kostnadseffektivt sätt. I detta

ligger också att på olika sätt biträda stiftsstyrelserna i deras uppgifter genom bl.a. utarbetande av gemensamma rutiner, information och utbildning.

KsSkr 2011:1

Kostnaderna för verksamheten 2012 beräknas till 21 miljoner kronor och finansieras genom nationell finansiering fullt ut.

Tabell 13. Kostnader för de direkta valen 2011–2014.

Enhet: miljoner kr	Detaljbudget	Del av ram		
	2011	2012	2013	2014
Kostnader	-6	-21	-53	-4
Andel av totala kostnader	0,2%	0,8%	2,1%	0,2%

Kostnaderna för valen 2013 beräknas sammanlagt till 78 miljoner kronor. Detta kan jämföras med den sammanlagda kostnaden för valen 2009 som uppgick till 76 miljoner kronor under motsvarande treårsperiod.

2.13 Övriga uppgifter

En uppgift för den nationella nivån är att lämna remissyttranden i en mängd frågor, att upprätthålla goda kontakter med landets beslutsfattare samt genom talespersoner i media och på andra sätt utöva ett aktivt företräderskap som förmedlar bilden av vad Svenska kyrkan är och gör.

Ett uttryck för detta är att i det offentliga rummet påtala och belysa barns rätt till andlig utveckling. Som ett led i att stärka Svenska kyrkans arbete med barn och unga kommer ärkebiskopen att stå som värd för ett möte 2012. Avsikten med mötet är att synliggöra Svenska kyrkan som plattform för goda krafter som verkar för barn och unga.

Under perioden ska ändamålsenligheten och effektiviteten i företräderskapet utvecklas. Detta genom att än bättre systematisera och strukturera kontakter med landets beslutsfattare, det nationella påverkansarbetet och företräderskapet i samhället i övrigt.

Den nationella nivån har också i uppgift att ansvara för ledning och samordning av Svenska kyrkans samlade beredskap, hantering av kyrkoavgifter, bevarande och vård av kyrkans arkiv och andra förvaltande uppgifter såsom tillsyn av förvaltningen av prästlönetillgångar. De huvudsakliga kostnaderna för dessa verksamhetsområden finns redovisade inom styrning och administration.

2.14 Styrning och administration

Styrning och administration omfattar arbetet i kyrkomötet, kyrkostyrelsen, nämnderna och råden samt administrationen av den nationella nivåns verksamhet, såsom kansliets ledning och stabsfunktioner, ekonomi- och personaladministration etc.

Arbetet med att löpande utveckla ändamålsenlighet och effektivitet i den nationella nivåns verksamhets- och ekonomistyrning fortsätter. Ett exempel är de samtal med representanter från samliga stiftsstyrelser som inletts och närmare beskrivs i avsnittet om stöd till stift och församlingar. Att kyrkomötet årligen ska få en bättre analys och redovisning av verksamhetens resultat, som underlag för styrning och prövning av den nationella nivån, ska realiseras i och med 2012 års redovisning av 2011 års verksamhet. Även arbetet med att utveckla kyrkomötets beslutsunderlag i form av den årliga budgetskrivelsen (verksamhet och ekonomi) ska fortsätta.

2010 beslutade kyrkomötet att uppdra åt presidiet att i samråd med grupp-
ledarna i nomineringsgrupperna till ett kommande kyrkomöte under mandat-
perioden arbeta fram förslag till helhetslösning av arvodesfrågan och formerna för
på vilket sätt beslut om fastställande av arvode ska ske. Ambitionen är att förslag
i dessa frågor ska kunna föreläggas kyrkomötet 2012.

Kostnaderna för styrning och administration 2012 beräknas till 137 miljoner
kronor vilket finansieras genom nationell finansiering fullt ut.

Tabell 14. Kostnader för styrning och administration 2011–2014.

<i>Enhet: miljoner kr</i>	Detaljbudget	Del av ram			
	2011	2012	2013	2014	
Kostnader	-142	-137	-138	-141	
Varav kostnader för förtroendemannaorgan	-27	-26	-28	-23	
Andel av totala kostnader	5,5%	5,2%	5,5%	5,2%	

För att anpassa verksamheten 2011 har kostnaderna reducerats för ekonomi- och
personaladministration. Vidare har nomineringsgruppernas mandatstöd reducerats.
Kostnaderna planeras minska mellan 2011 och 2012 som konsekvens av bl.a.
genomförda förändringar av arbetssätt, längre avskrivningstider och lägre nivå på
tekniskt stöd.

Kostnader för förtroendemannaorgan omfattar kyrkomötet, kyrkostyrelsen,
nämnden för internationell mission och diakoni, nämnden för utbildning, forsk-
ning och kultur, nämnden för Svenska kyrkan i utlandet, ansvarsnämnden, val-
prövningsnämnden, överklagandenämnden, samiska rådet inom Svenska kyrkan
och kapitalförvaltningsrådet.

2.15 Totala kostnader fördelat på den nationella nivåns uppgifter

Av följande tabell framgår hur de beräknade och föreslagna kostnaderna, i form
av kostnadsram 2012 och planeringsramar för 2013 och 2014, är fördelad på den
nationella nivåns huvudsakliga uppgifter och hur de står sig i relation till planera-
de kostnader 2011.

Tabell 15. Totala kostnader fördelade på uppgifter 2011–2014.

KsSkr 2011:1

<i>Enhet: miljoner kr</i>	Detaljbudget	Rambudget		
	2011	2012	2013	2014
Stöd till stift och församlingar	-292	-329	-88	-90
STI	-3	-3	-3	-3
Arbetet bland svenskar i andra länder	-95	-87	-88	-93
Officiella relationer till andra kyrkor och samfund	-34	-37	-37	-37
Internationell mission och diakoni	-408	-380	-375	-375
De kyrkliga grundutbildningarna	-56	-53	-49	-49
Det kyrkliga utjämningsystemet	-1 000	-996	-1 007	-1 023
Gemensamma datasystem	-99	-103	-109	-117
Forskning	-11	-11	-10	-10
Kultur	-6	-8	-8	-8
De kyrkliga kulturminnena	-460	-460	-500	-600
Förvaltning av det nationella kapitalet	-29	-21	-21	-21
De direkta valen	-6	-21	-53	-4
Styrning och administration	-142	-137	-138	-141
Budgetreserv	0	-10	-20	-30
Kostnadsram	-2 641	-2 657	-2 507	-2 599
Fastighetsbudget	-37	-26	-26	-26
Totala kostnader	-2 678	-2 683	-2 533	-2 625

3. Ekonomi

Av kostnaderna på den nationella nivån utgör en övervägande del bidrag till övriga nivåer, till exempel bidrag inom ramen för utjämningsystemet, den kyrkoantikvariska ersättningen och de tillfälliga församlingsbidragen. Dessa uppgår till omkring 1 700 miljoner kronor. Andra delar av budgeten avser kostnader som den nationella nivån finansierar i stället för att övriga nivåer debiteras sin andel. Dessa uppgår till omkring 150 miljoner kronor.

Från och med 2011 särredovisas kostnader för lokalförsörjning inom Svenska kyrkan i utlandet och STI som en konsekvens av kyrkomötets beslut 2010, om femåriga kostnadsramar för finansiering av detta.

3.1 Osäkerheter

Rambudgeten är en uppskattning av den framtida ekonomin baserad på den kunskap som föreligger i juni 2011. Med hänsyn till den tidsperiod budgeten avser finns dock osäkerheter. Följande exempel ger en uppfattning om betydelsen av olika antaganden.

Tabell 16. Känslighetsanalys

	Förändring av antagande	Ungefärlig effekt (miljoner kronor)
Allmän utjämningsavgift	1 öre	120
Medlemsandel	1 %	8
Avkastning på värdepappersportföljen	1 %	50

Den viktigaste intäkten i Svenska kyrkan är kyrkoavgiften. Förändringar i antal tillhöriga och utvecklingen av avgiftsunderlaget är därmed centrala faktorer. In- och utträden 2011 påverkar kyrkoavgiftsintäkten först år 2014. Medlemmarnas inkomster 2011 påverkar kyrkoavgiften år 2013.

Andra faktorer som kan ha betydelse för verksamheten under planeringsperioden är förändringar i skattesystemet, ökad konkurrens på insamlingsmarknaden, politiska beslut kring offentliga bidrag etc.

Under 2009 presenterades två statliga utredningar, Folkbokföringsutredningen och Begravningsutredningen, som båda kan få långtgående effekter för Svenska kyrkan. De ekonomiska konsekvenserna av dessa utredningar är inte kända, men kan komma att påverka Svenska kyrkan i sin helhet, inklusive den nationella nivån. Därtill råder det osäkerhet om beskattningen av prästlönetillgångar samt eventuella konsekvenser av kommande inomkyrkliga beslut utifrån strukturutredningen, om framtida utbildningsorganisation och utredningen "Utlandskyrkan – struktur och delaktighet". Till exempel har kyrkostyrelsen inte avsatt medel för eventuella behov av fortsatta utredningar som en konsekvens av strukturutredningen eftersom remissbehandling pågår under hela 2011.

3.2 Rambudget

Som framgår av tidigare avsnitt har kyrkostyrelsen fortsatt anpassningen av verksamheten till de ekonomiska ramar som kyrkomötet beslutade om 2009. Bl.a. minskar personalkostnader med 5 miljoner kronor jämfört med detaljbudget 2011 och med 10 miljoner kronor jämfört med utfall 2010 (omställningskostnader av engångskaraktär frånräknade).

I följande avsnitt avses med *Nuvarande rambudget* den budget som antogs av kyrkomötet år 2010 och avsåg perioden 2011–2013. I jämförelsekolumnerna

innebär minustecken lägre intäkter eller högre kostnader, med andra ord en negativ påverkan på nettoresultatet. KsSkr 2011:1

Tabell 17. Intäkter och kostnader 2012–2014.

Enhet: miljoner kr	Utfall		Rambudget			Jmf nuv. rambudget		Nuvarande rambudget	
	2010	2011	2012	2013	2014	2012	2013	2012	2013
Intäkter									
Utjämningsavgifter	1 553	1 568	1 568	1 590	1 620	11	31	1 557	1 559
Kollekter och gåvor	191	192	192	193	194	-5	-4	197	197
Erhållna bidrag (KAE, Sida,mfl)	439	598	592	636	736	-7	36	599	600
Övriga intäkter	33	23	26	30	38	0	3	26	27
Uttag destinerade medel	37	17	15	6	6	9	0	6	6
Delsumma	2 253	2 398	2 393	2 455	2 594	8	66	2 385	2 389
Finansförvaltning brutto	440	262	264	265	266	-1	0	265	265
Summa intäkter	2 693	2 660	2 657	2 720	2 860	7	66	2 650	2 654
Kostnader									
Utjämningsbidrag	-921	-1 100	-1 096	-1 007	-1 023	0	-9	-1 096	-998
Lämnade bidrag	-804	-883	-893	-784	-880	-38	-30	-855	-754
Övriga externa kostnader	-280	-343	-359	-404	-376	-5	-5	-354	-399
Personalkostnader	-344	-315	-309	-312	-320	5	12	-314	-324
Budgetreserv						0	0	0	0
Kostnadsram	-2 349	-2 641	-2 657	-2 507	-2 599	-38	-32	-2 619	-2 475
Fastighetsbudget	0	-38	-26	-26	-26	-26	-26	0	0
Nettoresultat	344	-19	-26	187	235	-64	8	31	179

Kollekter och gåvor. Budgeten för kollekt och gåvor sänks något i förhållande till nuvarande rambudget.

Erhållna bidrag. Sidabidragens storlek regleras genom ramavtal mellan Svenska kyrkan och Sida. En viss osäkerhet om anslagets storlek från Sida råder under perioden. Sannolikt kommer anslagets storlek att bli högre än budgeterat, då Svenska kyrkan uppmanats av Sida att söka ytterligare medel. Detta har inte beaktats i budget. Däremot har en ökning av EU-anlagen jämfört med nuvarande rambudget beaktats.

Förbrukningen av den kyrkoantikvariska ersättningen planeras öka under perioden från 460 till 600 miljoner kronor per år så att mängden balanserade medel minskar. Den kyrkoantikvariska ersättningen fördelas efter ansökan till stiftet för vidareförmedling till församlingar och samfälligheter.

Destinerade medel hänför sig huvudsakligen till den internationella verksamheten. Genom att insamlade medel inte alltid direkt kan placeras in i aktiviteter skapas överskott som balanseras vid bokslut. En viktig princip är att gåvor som getts till arbetet ska tas i bruk och inte användas för kapitaluppbyggnad, och därför har betydande belopp tappats av från balansräkningen de senaste åren och förbrukats i verksamheten. Under planeringsperioden bromsas denna avtappning ned. Tabellen nedan visar behållning av destinerade medel per 31 december respektive år.

<i>Enhet: miljoner kr</i>	Utfall 2010	Detalj- budget 2011	Rambudget			Jmf nuv. rambudget		Nuvarande rambudget	
			2012	2013	2014	2012	2013	2012	2013
Svenska kyrkans internationella arbete	138	122	107	116	110	-11	1	118	115
Svenska kyrkan i utlandet	34	33	33	33	33	-1	0	34	33
Övriga verksamheter	45	45	45	45	45	2	3	43	42
Totalt destinerade medel	217	200	185	194	188	-10	4	195	190

Förslagen till kostnadsram för 2012 och planeringsram för 2013 är 38 respektive 32 miljoner kronor högre än nuvarande rambudget. Detta till följd av ett utökat finansiellt stöd till församlingar avseende pensionskostnader och ökad planerad utbetalning av kyrkoantikvarisk ersättning 2013. Omfördelning mellan åren av budget för byggnadsprojektet på Olivberget och information kopplad till kyrkovalet är också bidragande orsaker. Frånräknat dessa effekter är kostnadsramen 15 miljoner respektive 11 miljoner kronor lägre än kyrkomötets beslut 2010 om ramar för 2012 och 2013. Kostnaderna för att genomföra strategierna för undervisning och mission efter 2012 tillkommer utöver föreslagen kostnadsram och är tänkt att finansieras med överskott i eget kapital och genom eventuella omprioriteringar i verksamheten.

Personal. Den totala bemanningen 2012 planeras till 439 årsarbetare, varav 309 i Sverige och 130 utomlands, att jämföra med totalt 445 årsarbetare 2010 och 479 årsarbetare 2009.

Planeringsram 2014 är 92 miljoner kronor högre än för 2013. Det beror bl.a. på att ytterligare 100 miljoner kronor beräknas utnyttjas av balanserad kyrkoantikvarisk ersättning. Vidare medför nytt arkivsystem 5 miljoner kronor i ökade kostnader, inflation i form av pris- och löneökningar 18 miljoner kronor, ökade utjämningsbidrag 16 miljoner kronor samtidigt som valkostnader för 2013 utgår, vilket bidrar med 49 miljoner kronor i minskade kostnader.

Fastighetsbudget löper vid sidan om rambudget som ett totalbelopp över en femårsperiod. I nedanstående tabell visas den planerade periodiseringen.

Tabell 19. Kostnadsramar 2012–2016 för lokalförsörjning inom Svenska kyrkan i utlandet och STI.

<i>Enhet: miljoner kr</i>	Detalj- budget 2011	Periodisering					Kostnadsram 2012–2016
		2012	2013	2014	2015	2016	
Svenska kyrkan i utlandet	25,0	25,0	25,0	25,0	15,0	15,0	105,0
STI	12,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	3,5
Summa	37,7	25,7	25,7	25,7	15,7	15,7	108,5

Nettoresultatet är -26, +187 samt +235 miljoner kronor för respektive år. Resultat före finansförvaltning framgår av tabellen nedan. Det negativa resultatet före finansförvaltning beror på valkostnader för 2012 och 2013.

Nationell finansiering budgeteras 13 miljoner kronor högre 2012 respektive 3 miljoner kronor högre 2013 än i nuvarande rambudget. Dels har en kostnad om 10 miljoner kronor tillförts respektive år för husbyggnadsprojekt på Olivberget i Jerusalem, i enlighet med kyrkomötets beslut 2007. Dels har informationsbudgeten i samband med kyrkovalet fördelats jämnare över åren.

Tabell 20. Nettoresultat 2012–2014.

KsSkr 2011:1

Enhet: miljoner kr	Utfall 2010	Detalj- budget 2011	Rambudget			Jmf nuv. rambudget		Nuvarande rambudget	
			2012	2013	2014	2012	2013	2012	2013
Allmän utjämningsavgift	845	846	846	854	867	11	22	836	832
Generell utjämning, netto	-1	0	0	0	0	-1	-1	-1	-1
Individuella bidrag	-213	-278	-274	-270	-270	0	0	-274	-270
Nationell finansiering	-510	-582	-574	-615	-581	-13	-3	-561	-612
Res före finansförvaltn	121	-14	-2	-31	16	-3	18	0	-51
Finansiellt stöd till församlingar	-200	-200	-241	0	0	-41	0	-200	0
Fastighetsfinansiering	0	-38	-26	-26	-26	-26	-26	0	0
Finansförvaltningen netto	423	233	243	244	245	11	14	231	230
Nettoresultat	344	-19	-26	187	235	-58	7	31	179

Eget kapital

Tabellen visar det egna kapitalet per 31 december respektive år, målvärdet samt det spann inom vilket det egna kapitalet varierar.

Tabell 21. Eget kapital och målkapital

Enhet: miljoner kr	Utfall 2010	Detalj- budget 2011	Rambudget		
			2012	2013	2014
Totalt eget kapital	5 265	5 246	5 220	5 407	5 642
Målvärde	4 130	4 213	4 297	4 383	4 470
Målvärde -25%	3 098	3 159	3 223	3 287	3 353
Målvärde +25%	5 163	5 266	5 371	5 478	5 588

Eftersom den nationella nivån kapital vid utgången av 2010 överskrider målet med mer än 25 procent ska kyrkostyrelsen lämna förslag till kyrkomötet om hur det överskjutande beloppet ska hanteras.

I det pensionsavtal som gäller fr.o.m. 2006 kan konstruktionen av den förmånsbestämda pensionen innebära att den siste arbetsgivaren får höga kostnader för arbetstagare som varit anställda kort tid men har lång anställningstid inom Svenska kyrkan. För att sänka kostnaderna för berörda arbetsgivare har Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation tidigare beslutat om ett premiekapningssystem från och med 2008 års intjänande, som innebär att premier som överstiger en viss nivå solidariskt finansieras av samtliga arbetsgivare.

Arbetsgivarorganisationen har nu hemställt om att Svenska kyrkans nationella nivå ska tillföra Kyrkans pensionskassa 41 miljoner kronor. Detta för att bidra till finansieringen av de förmånsbestämda pensionerna på församlingsnivå för 2007 års intjänande för präster anställda inom Svenska kyrkan med anställningstider före år 2000.

Kyrkostyrelsen föreslår att kyrkomötet beslutar att av de 102 miljoner kronor, som enligt utfall i årsbokslut 2010 överstiger 125 procent av målkapitalet, ska 41 miljoner kronor användas för premiekapning av förmånsbestämd pension 2007 på församlingsnivå. Resterande del av överskottet balanseras i ny räkning för att möjliggöra genomförandet av strategi för undervisning och mission, vilket närmare beskrivs i avsnitt 2.1.

Utdrag ur kyrkostyrelsens protokoll

Utdrag ur protokoll fört vid kyrkostyrelsens sammanträde den 16 juni 2011.

Närvarande: ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, ledamöterna Levi Bergström, Ingrid Smittsarve, Anna Lundblad Mårtensson, Iréne Pierazzi, Nils Gårder, Hans Wallmark, Annette Lundquist Larsson, Lars Johnsson, Lennart Sacrédeus, Birgitta Halvarsson, Mats Hagelin, Olle Burell, Sten Elmberg och Bo Hanson.

Föredragande: Ekonomi- och finanschefen Helén Ottosson Lovén

Kyrkostyrelsen beslöt

att till kyrkomötet lämna skrivelsen 2011:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkan på nationell nivå 2012–2014.

Reservation

av Annette Lundquist Larsson (M), Mats Hagelin (M), Hans Wallmark (M) och Lennart Sacrédeus (KR):

Vi reserverar oss till förmån för en utbetalning av ytterligare 20 miljoner kronor, utöver tidigare beslutade 100 miljoner kronor, direkt till församlingarna år 2012.

Det är i församlingarna som Svenska kyrkans kärnverksamhet finns och där kyrkan syns. Prognoserna visar tydligt att år 2012 blir ett ekonomiskt svårt år för församlingarna. Därför anser vi att 20 miljoner kronor av överskjutande belopp över den övre gränsen av målkapitalet bör utbetalas till församlingarna.

Bilaga 1. Det riktade församlingsbidraget 2011 och 2012

KsSkr 2011:1
Bilaga 2

Kyrkomötet 2009 beslutade att ett riktat församlingsbidrag om 100 miljoner kronor vardera för åren 2011 och 2012 ska destinerar till församlingar att användas till åtgärder som leder till ökad samverkan mellan församlingar i syfte att uppnå bestående förändringar och verksamhetseffektivisering. Beloppen avsätts proportionellt, utifrån antalet kyrkotillhöriga per den 1 januari året innan, till stift.

Medlen för 2011 får användas under perioden 2011-2012 och på motsvarande sätt får 2012 års medel användas även under 2013. Kyrkostyrelsen har fastställt regler för utbetalning av bidraget, som sker på rekvisition från stift.

I sitt betänkande B 2010:1 uttryckte Budgetutskottet önskemål om att kyrkostyrelsen till 2011 års utskottsarbete redovisar vilka ändamål som det riktade församlingsbidraget 2011 har beviljats för. Med anledning av detta har en enkät sänts till stift där frågor bl.a. ställts om vilka prioriteringar de gjort avseende såväl 2011 som 2012.

Stiftens främsta prioritering rör IT-området (elva stift), och i huvudsak har det rört anslutning till den gemensamma nationella IT-plattformen. Ett tolfte stift har sedan tidigare etablerat samverkan inom IT och telefoni men med andra medel än det riktade församlingsbidraget.

Andra områden som prioriterats högt är telefoni/tillgänglighet (sju stift) och fastighetsprojekt (sex stift). Även inom området telefoni finns möjlighet att ansluta sig till gemensamma nationella lösningar, vilket fyra av stiftet gjort. Två av de tre övriga har gjort samma teknikval som för den nationella plattformen och avser ansluta sig efter en inledande utvecklingsperiod.

Övriga prioriterade områden är Lön/personaladministration (två stift), Ekonomisystem (ett stift), Medlemskommunikation (två stift), Upphandling (ett stift) och Den grundläggande uppgiften (två stift).

Med reservation för att det riktade församlingsbidraget varit tillgängligt endast under en kort period när frågan ställdes bedömer stiftet effekten som god eller mycket god.

Frågan har också ställts om vilka prioriteringar stiftet skulle göra om det fanns möjlighet till ytterligare medel. Svaren innebär att man skulle göra samma prioriteringar som hittills.

Kompletterande information kommer att lämnas direkt till Budgetutskottet under kyrkomötet 2011.

Bilaga 2. Lutherska världsförbundets bostadsprojekt på Olivberget i Jerusalem

Lutherska världsförbundets bostadsprojekt i Jerusalem är fortfarande i en aktiv planeringsfas. Området som skall bebyggas ligger i östra Jerusalem. I växande grad är det svårt för palestinier att få bygglov, samtidigt som tillstånd för israeliska bosättningar ges i tämligen stor omfattning. Olivbergsprojektet sker i Lutherska världsförbundets regi och avsikten är att ge palestinier tillgång till bostäder.

Projektet genomförs i samverkan mellan Lutherska världsförbundet, den evangelisk lutherska kyrkan i Jordanien och det heliga landet (ELCJHL) och den tyska Augusta Victoria-stiftelsen. Samverkan och ansvar mellan de tre parterna i projektet regleras i ett avtal. Lutherska världsförbundet har ansvaret för projektet vad gäller finansiering, genomförande, tillsyn och rapportering. Det finns två kommittéer, en för markanvändningen och en för bostadsprojektet. Margareta Grape är ordförande i den senare.

Det har varit en omfattande process att få fram juridiskt hållbar dokumentation som verifierar kontinuitet i ägandet över olika tider och legala system, alltifrån den ottomanska tiden till dagens situation med Israels ensidiga annektering av östra Jerusalem. Till projektet har knutits advokat Nihad, som har fastighetsfrågor som specialitet. Han kan redovisa att det nu föreligger dokumentation som verifierar ägande till 95 procent av den totala fastigheten. Den del som ännu saknar lagfartsliknande dokumentation, är fastigheten där Lutherska världsförbundets kontor ligger. Advokatens bedömning är att den nu befintliga dokumentationen sannolikt håller inför israeliska myndigheter. I vart fall när det gäller grunden för beslut om förändringar i översiktsplan och därefter bygglov. Lagfart – eller lagfartsliknande dokumentation – måste presenteras för hela fastigheten innan formella beslut i plan och byggfrågor kan fattas. Advokaten Nihads bedömning är att det inom rimlig tid är möjligt att också skaffa fram juridisk hållbar dokumentation också för den resterande delen av fastigheten. Därmed skulle de formella skälen att inte ta upp ärendet till beslut vara undanröjda.